

SLOVENSKÁ
DIABETOLOGICKÁ
SPOLOČNOSŤ

SLOVAKIAN DIABETES SOCIETY

V Košiciach , 23. 02. 2023

Vážení členovia SDS, milí kolegovia,

V roku 2005 náš špecializačný odbor „ Diabetológia, poruchy látkovej premeny a výživy“ nebol zapísaný do európskej smernice č. 36/2005, a preto náš špecializačný diplom nie je uznaný v Európskej únii. Avšak do uvedenej smernice za SR spolu s ostatnými špecializáciami bola zapísaná aj endokrinológia. Preto je endokrinológom ich špecializačný diplom v Európskej únii uznávaný. Do smernice EÚ sme údajne neboli zapísaní z dôvodu, že v členských štátoch EU je endokrinológia spolu s diabetológiou, a preto nás nemožno zapísať.

Komunikáciou výboru SDS s Európskou Komisiou v Bruseli sme ale získali písomné stanovisko, že v prípade, ak to navrhne ministerstvo zdravotníctva SR (ďalej MZ SR), bude možné odbor „Diabetológia, poruchy látkovej premeny a výživy“ zapísať do uvedenej smernice bez problémov. SDS sa teda obrátilo na MZ SR, ktoré však odpovedalo, že uprednostňuje vznik nového špecializačného odboru pod názvom „endokrinológia a diabetológia“, s novým samostatným kódom. Týmto novým kombinovaným špecializačným odborom, by všetkých súčasných diabetológov, ktorí sa ešte desaťročia budú starať o pol milióna diabetikov na Slovensku, nechali v diskriminačnom postavení, tzv. na dožitie.

V jednotlivých členských štátoch EÚ je vzťah medzi endokrinológiou a diabetológiou riešený rôznym spôsobom. V krajinách ako Fínsko, Poľsko a Rumunsko je diabetológia samostatným špecializačným odborom podobne, ako v súčasnosti na Slovensku. Iná situácia je v Českej republike, kde majú dva samostatné kódy, ale jeden 5 ročný spojený špecializačný odbor s jedným názvom, ale samostatnými odbornými spoločnosťami, samostatnými ambulanciami. Z toho vyplýva, že jednotlivé štáty EÚ si sami môžu zvoliť, aký systém vzdelávania a starostlivosti o pacientov diabetikov budú preferovať.

SDS vidí najlepšie riešenie, v zmysle uznesenia členskej schôdze z roku 2018, v spoločnom študijnom špecializačnom programe, pri zachovaní samostatných špecializačných odborov, samostatných kódov, samostatných výkonov a samostatných odborných spoločností, so samostatnými hlavnými odborníkmi MZ, zapísaním odboru „diabetológia“ do smernice EÚ 36/2005. Absolvent spoločného študijného programu by získal po 5 rokoch štúdia 2 špecializácie: endokrinológiu a diabetológiu a tým aj dva kódy. Uvedené riešenie najlepšie vyhovuje snahe o zjednodušenie špecializačného vzdelávania, a zároveň toto riešenie neodporuje legislatíve, podľa ktorej, zákon neumožňuje byť zaradený v tom istom čase do dvoch špecializačných študijných odborov.

SLOVENSKÁ DIABETOLOGICKÁ SPOLOČNOSŤ

SLOVAKIAN DIABETES SOCIETY

Spojený študijný program zaručuje ponechanie dvoch samostatných špecializácií a samostatných kódov, pretože je rozdiel medzi spojeným študijným programom a spojeným špecializačným odborom, pri ktorom by musel vzniknúť nový kód pre nový odbor. Zjednodušenie špecializačného štúdia má svoje opodstatnenie aj preto, že na Slovensku chýbajú špecialisti, medzi ktorých patria aj endokrinológovia aj diabetológovia.

Na základe zámeru MZ SR (vychádzajúceho aj z Memoranda LOZ a Vlády SR) vykonať komplexnú revíziu všetkých minimálnych štandardov a inovovať ich v súlade s aktuálnym vývojom vedy, techniky a novými trendmi v príslušných odboroch, sa na výbor SDS obrátil pán profesor Payer, predseda akreditačnej komisie, predseda SES, hlavný odborník pre endokrinológiu, s návrhom vytvorenia spoločného študijného programu.

Pán profesor Payer nám listom ponúkol dve možnosti:

1. Vytvorenie minimálneho štandardu spoločného špecializačného študijného programu, avšak bez záruk „zachovania samostatných kódov, odborností a spoločností“. Citujem: „Žiaľ tieto podmienky nevie v súčasnosti Akreditačná komisia MZ SR zabezpečiť a garantovať. Kompetentní k tomu sú MZ SR, ÚDZS a zdravotné poisťovne. Takže očakávania, že budeme mať pozitívne odpovede na všetky tieto otázky považujem vzhľadom na dlhoročné skúsenosti za ťažko realizovateľné.“
2. Posilníme a rozšírime minimálny štandard špecializačného štúdia (ďalej ŠŠ) v odbore endokrinológia o diabetológiu tak, aby okrem zahraničia mohol absolvent ŠŠ v endokrinológii vykonávať diabetologickú prax nielen v zahraničí ale aj na Slovensku.

O uvedených návrhoch má SDS a SES jednať na plánovanom spoločnom stretnutí, ktoré by sa malo uskutočniť v marci 2023.

SDS nepovažuje za užitočné, ani účelné vytvárať jeden špecializačný odbor s novým kódom, keďže celosvetovo význam diabetológie rastie. Zlúčenie dvoch doteraz samostatných špecializačných odborov do jedného nového, nemá na Slovensku historické, medicínske ani odborné opodstatnenie. Zároveň je v rozpore so snahou o zachovanie úrovne starostlivosti o pacientov s diabetom, poruchami metabolizmu a výživy, ako aj ďalším rozvojom odboru diabetológia.

Rastúci počet pacientov s diabetom a vývoj nových diagnostických a liečebných metód, vrátane prudkého vývoja nových technológií (senzory, inzulínové pumpy s uzavretým okruhom), diagnostika a liečba diabetickej nohy, diagnostika diabetickej retinopatie a vývoj transplantológie (vrátane rýchleho rozvoja transplantácie Langerhansových ostrovčekov), zvyšujú význam diabetológie. Diabetológia je celosvetovo vnímaná prevažne ako internistický odbor, zameraný na prevenciu a liečbu kardiovaskulárnych ochorení, z čoho pramení aj čoraz užšia kooperácia najmä s kardiológiou a nefrologiou. Komplexný a individuálny prístup k liečbe diabetika vyžaduje odborný prístup špecialistu, t.j. diabetológa. Diabetológia už dávno nie je iba

SLOVENSKÁ DIABETOLOGICKÁ SPOLOČNOSŤ

SLOVAKIAN DIABETES SOCIETY

glukocentrický odbor, ktorý sa venuje glykémii a prevencii mikroangiopatických komplikácií. 65-75% diabetických pacientov zomiera predčasne na kardiovaskulárne príhody a stále vysokú mieru amputácií. Okrem toho, kvalitu života zhoršuje diabetická noha a diabetická retinopatia. Preto je dôležitý interdisciplinárny prístup k liečbe, ktorý dnes musí diabetológ obsiahnuť.

Rozvoj technológií, ktoré pomáhajú zlepšovať úroveň kontroly liečby a zvyšujú jej bezpečnosť si vyžadujú rozširovanie vedomostí, priestor a čas na ich využívanie. Preto dnes už nie je účelné ani užitočné zlúčenie s endokrinológiou. V ČR majú 10 rokov jeden spoločný 5 ročný študijný odbor Diabetológia a Endokrinológia, ale zachovaním 2 samostatných kódov, ambulancií a odborných spoločností, predišli diskriminácii. Skrátением špecializačného štúdia umožnili rozvoj diabetológie aj endokrinológie. Na Slovensku, vzhľadom na časový odstup a osobitné podmienky, SDS považuje za užitočné ponechať dva samostatné špecializačné odbory diabetológiu a endokrinológiu s tým že vznikne spoločný študijný program s názvom Diabetológia a endokrinológia.

Starostlivosť o pacientov poskytovaná endokrinológmi na Slovensku znamená starostlivosť o iný typ pacientov, s inými diagnózami. Endokrinológovia neliečia pacientov s diabetom, a ak, tak iba okrajovo. Vo svete sa tiež konajú samostatné diabetologické kongresy, pretože obidva odbory majú rôzne záujmy, rôzne liečebné a diagnostické metódy a potrebujú riešiť rozdielne problémy. Nie je v silách jedného špecialistu využiť potenciál diagnosticko – liečebných postupov obidvoch odborov súčasne. Z rovnakých dôvodov vznikli nedávno na Slovensku aj nové, tzv. nesmernicové odbory, napr. hepatológia.

Zároveň SLS sa vyjadrila ku bodu 2. s tým, že podľa platnej legislatívy nemôže existujúci špecializačný odbor preberať podstatnú časť obsahovej náplne iného samostatného špecializačného odboru.

Vážené kolegyně a kolegovia. Slovenská diabetológia stojí na dôležitej križovatke svojich dejín. Smerovanie a budúcnosť diabetológie na Slovensku je vo Vašich rukách. Na Vás bude záležať, či zostaneme ako samostatný špecializačný odbor, ktorý sa bude môcť ďalej samostatne rozvíjať.

Výbor SDS, ktorý zastupuje celú lekársku základňu diabetológie na Slovensku, by Vás chcel uistiť, že využije všetky dostupné prostriedky na zachovanie samostatného odboru „Diabetológia, poruchy látkovej premeny a výživy“, samostatného kódu, diabetologických ambulancií a spoločností. Výbor SDS sa bude snažiť o zápis slovenskej diabetológie do smernice EÚ 36/2005, a opakovane pracovať na vytvorení spoločného študijného programu s endokrinológmi s názvom „Diabetológia a endokrinológia“ s tým, že musí byť plne garantovaná naša samostatnosť (kódy, odbory, ambulancie, odborná spoločnosť). Zachovanie samostatnosti je dôležitým predpokladom ďalšieho rozvoja každého odboru, a preto jej strata môže mať ďalekosiahle následky.

SLOVENSKÁ
DIABETOLOGICKÁ
SPOLOČNOSŤ

SLOVAKIAN DIABETES SOCIETY

Výbor SDS považuje za dôležité, aby ste boli informovaní o súčasnej situácii, pretože iba spoločným úsilím a jednotným postupom dokážeme zabezpečiť dôstojné postavenie diabetológov na Slovensku a zabezpečiť kvalitnú starostlivosť o našich pacientov.

V zastúpení Výboru SDS

Doc. MUDr. Viera Doničová, PhD, MBA,

predseda

Doničová
**Slovenská diabetologická
spoločnosť**
Cukrová 3, 813 22 Bratislava
IČO: 31 773 222